

HET OORLOGSDAGBOEK TIJDENS DE 18-DAAGSE VELDTOCHT 1940 VAN SOLDAAT EDUARD FASOEL (RUMST 1895 - RUMST 1962)

De laatste overlevende getuigen van de achttiendaagse veldtocht worden steeds schaarser. Steeds meer jonge mensen tonen interesse en willen meer te weten komen over het oorlogsverleden van een familielid. De achttiendaagse veldtocht was de officiële naam die men na de oorlog heeft gegeven aan de operaties van het Belgische leger tijdens de Tweede Wereldoorlog, vanaf de inval van het Duitse leger in Nederland en België op 10 mei 1940 tot de capitulatie van het Belgische leger op 28 mei 1940. Bij opruimwerkzaamheden vonden we geheel toevallig een kleine zwarte cahier van 20 bij 10 cm. Het bleek om het oorlogsdagboek te gaan van Rumstenaar Eduard Fasoel, die zijn wedervaren erin neerschreef tijdens de achttiendaagse veldtocht, met potlood en in een opmerkelijk vloeiend schoonschrift.

Amandus Eduard Fasoel werd geboren te Rumst op 12 oktober 1895 en is er overleden op 28 juni 1962 en er ook begraven. Hij was de zoon van Franciscus Dominicus Fasoel uit Oppuurs en Anna Johanna Haegemans uit Boom, beiden wonende te Rumst. Eduard was gehuwd met Maria Palmyra Vinck. Hij was een talentvol trompettist, en toen hij zijn legerdienst vervulde in 1919 bij de bereden artillerie, met name het 4e regiment artillerie 66e batterij te Namen, werd hij klaroenblazer bij zijn regiment. Hij leerde er paardrijden en werd zo tevens een begenadigd ruiter. Beroepshalve was Eduard steenbakkerswerkman op steenbakkerij Van Montfort te Rumst. Door zijn ruime ervaring als ruiter en paardenverzorger die hij tijdens zijn militaire diensttijd bij de bereden artillerie had opgedaan, en ook de ervaring met trekpaarden die de zware artilleriestukken trokken, was het logisch dat hem de taak van voerman op de steenbakkerij was voorbehouden. Het was een kunst op zich om met de karaktervolle grote zware Brabantse trekpaarden om te gaan.

Naast zijn werk speelde Eduard ook bij het orkest van Abel Frans van in de jaren 30 van vorige eeuw. Hij was er spelend lid, eerst op trompet en later op trombone, en vervulde er ook de taak van penningmeester. Later werd hij ook nog secretaris van de "Symphonie Peter Benoit". Eduard musiceerde in de loop van zijn leven verder bij diverse fanfares, onder andere bij Moed en Volharding te Rumst, en behaalde meerdere prijzen op muziekwedstrijden. Bij aanvang van de Tweede Wereldoorlog in 1940 was hij op 45-jarige leeftijd reservist bij het 2e regiment hulptroepen 3e bataljon te Onze-Lieve-Vrouw-Waver, een regiment van geniearbeiders. Met dit regiment zou hij de 18-daagse veldtocht actief beleven.

Het oorlogsdagboek van Amandus Eduard Fasoel tijdens de 18-daagse veldtocht mei 1940

We hebben getracht om dit dagboek zou getrouw mogelijk weer te geven.

Gewijd aan mijn wedervaren gedurende den inval van de Duitse legers in België door Eduard Fasoel Soldaat bij het 2de regiment Hulpstroepen 2 .R.T.A. IIIde bataljon 11de compagnie.

1 ste dag vrijdag 10 mei.

Kwart na 5 uur wakker geschud door het oorverdovend geronk der Duitse vliegers begaf ik mij naar de radio waar ik vernam dat Duitsland – Holland was binnengerukt, later rond halfacht hoorden wij langs het N.I.R. dat ook België er moest aan geloven daarmee was de schrik op mij gepakt!

2de dag zaterdag 11 mei.

Geen verandering hier op het fort van Koningshooick, waar ik en mijn kameraden gestadig Duitse vliegers boven ons horen.

3de dag zondag 12 mei.

Om 17 uur pak en zak gemaakt, we zijn vertrokken naar Itterbeeck Duffel zonder mijn weldoeners Alois Op De Beeck en zijn vrouw een goedendag te kunnen zeggen. S' avonds even thuis geweest in Rumst met het hart vol verdriet omdat ik niet bij vrouw en kind kon blijven.

4de dag maandag 13 mei.

In Itterbeek zijn we genie werken gaan uitvoeren aan de brug, waar we ons gedurig moesten wegstoppen voor de vijandelijke vliegers. Een massa vluchtelingen die moeilijk te tellen waren hebben we voorzien van eten en drank, waarvoor ze ons hartelijk bedankten. Het was zo erg dat telkens er kleine kinderen bij waren de tranen over mijn wangen rolden,

dan zag ik iedere maal mijn eigen dochter voor mijn ogen.

5de dag dinsdag 14 mei

Het geschut word hier heviger en met de minuut gevaarlijker we moeten ons regelmatig wegstoppen voor het geschut der Duitse vliegers. Het eten smaakt mij niet met altijd maar mijn vrouw en lieve dochter in gedachte. Des s'avonds rond 22 uur 30 allen in de kelder gevluht in het huis waar we sliepen daar de Duitse bommen rond het huis vielen.

6de dag woensdag 15 mei

Gedurende heel de dag in onrust geleefd, rond 9 uur in de avond zijn we te voet vertrokken naar Lint waar ik goed geslapen heb bij Jan Liekens.

7DE dag donderdag 16 mei

Dien dag heb ik voor het laatst even thuis geweest te Rumst, mijn vrouw gerust stellende maar het zelf niet echt zijn. Wie weet voor hoelang ik weg ben, en kom ik ooit nog levend en wel terug. Dien dag vergeet ik nooit wederom te voet vertrokken naar Lint om 15 uur. Des avonds rond 21 uur zijn we in mars vertrokken uit Lint over Kontich-Waarloos- Rumst Lazernij- Walem aan de Roos rechts den weg op naar Battel over de noodbrug verder Heffen- Blaasveld- Willebroek en Dendermonde. Dit alles zonder een ogenblik rust en in strak tempo gepakt en gezakt. Voor ons veteranen was dit de doodsteek in Willebroek konden ik en enkele anderen niet meer. Zeven dagen marcheren, hard geniewerk en veel te weinig rust en slaap was ons te veel. De compagnie is zonder ons reeds vertrokken en we hebben wat gerust in Willebroek. Dan ben ik ook doorgestaan samen met Jef Op de Heyde een kameraad uit Puurs daar zijn we dan naar toe gegaan. We hebben thuis in Puurs bij Jef een stevige maaltijd genoten en zijn daarna opgenomen in het 2de bataljon 8ste compagnie van ons regiment onder bevel van Luitenant Bayens en onze commandant Majoor Miesse. Het was toen al vrijdag daar we de hele nacht gemarcheerd hadden.

8ste dag vrijdag 17 mei

In Puurs nen dag rondgelopen veel kennissen gezien zowel soldaten als burgers. Voorts een verdrietige dag voor mij daar we steeds verder van huis gaan en het almaar gevaarlijker wordt.

9DE dag zaterdag 18 mei

Om 3 uur s'nachts vertrokken met de 8ste compagnie onder bevel van luitenant Bayens naar Bornem, we ontsnapten aan een aanval toen er juist een vlieger boven ons vloog toen we de brug overgingen. We zijn dan tot in Tielrode gegaan waar we uitgerust hebben bij nen boer. Daar heb ik zeep en doek gevraagd om mij te wassen en mijn kapotte voeten te laten verzorgen. Ik was alles verloren proper goed en zeep en tabak en mijn reservekousen. Om 15 uur weer verder getrokken naar Sint Niklaas met hevige pijn aan mijn gekwetste voeten, slapen gaat niet meer en eten moeten we kopen want er is geen bevoorrading.

10DE dag zondag 19 mei

Om 2 uur in de nacht naar den trein gegaan voor Gent, maar we zijn maar om 5 uur vertrokken in beesten wagons die waar ik in lag zat nog vol met kolenstof ge moet niet vragen hoe we

daaruit kwamen. In Gent toegekomen heb ik de Fik van ons Regina gezien en ook de Gerard van de pijp, we zijn dan gegaan tot in Mariakerke, op de planken van een kapel hebben we wat gerust daarna vertrokken om 15 uur 30 naar Drongen, waar we eindelijk wat beter liggen in een school op wat stro.

11de dag maandag 20 mei

Gans den dag in Drongen doorgebracht onze compagnie zit zonder eten, en we moesten schuilen voor vliegers die hier nu en dan overvliegen.

12de dag dinsdag 21 mei

Nog altijd hier in Drongen en we weten niet wanneer we hier wegmoeten.

13de dag woensdag 22 mei

Om 15 uur zijn we in allerijl weer vertrokken naar Gent, waar we ons moesten posteren in een vlasfabriek. Er kwam een nieuw bevel om terug naar Drongen te marcheren, terug van waar we gekomen waren weeral meer dan 30 kilometer te voet.

14de dag donderdag 23 mei

Om 10 uur vertrokken naar Mariakerke van voor bij de jonge klasse kameraden om wacht te doen en dus weer een nieuwe lijdensweg gans de nacht gemarcheerd over slechte steenwegen en ook stoffige zandwegen 55 kilometer ver tot in Waardammen waar we op dit ogenblik even rusten. Mijn voeten liggen weeral open tussen mijn tenen is het een en al bloed. Nu moeten we vanavond weeral terug op weg. We hebben nog niet echt moeten vechten, maar op 45 jarige ouderdom altijd maar grote afstanden marcheren zwaar bepakt en gezakt, altijd met droge beschuiten en water als maaltijd is niet je dat. We zijn nog altijd met de 8ste compagnie en er zijn ook enkele vrienden bij uit Terhagen

Gans den dag uitgerust in Waardamme, waar we ons gedurig moesten wegstoppen voor de Duitse vliegers.

16de dag zaterdag 25 mei

Nog altijd in Waardamme er zijn enorm veel vluchtelingen veel van Walem en andere dorpen rond Mechelen. Vijandelijke vliegers komen steeds in grotere getalen.

17de dag Zondag 26 mei

Zondag en heel vroeg gewekt door het geschut, we zijn hier in stelling gebleven tot 19 uur, en zijn dan met spoed vertrokken naar Pittem bij Tielt tegen de 10de linie, wat wij daar moeten doen weet ik niet, en heb slecht geslapen op de planken.

18de dag maandag 27 mei

Om 5 uur gewekt door de commandant zitten we hier samen in afwachting. 16 uur we zitten in de slag in Tielt mitrailleurvuur, kanonnen, en bombardementen. Vaarwel vrouw en lief kind, als het niet goed mocht aflopen met mij, we kunnen geen kant uit. 19 uur onder een vlag van ononderbroken mitrailleur vuur , en kanonvuur heb ik meer dan 1 uur in open veld gelegen

zonder te verroeren en met niet de minste dekking. Ik vraag me af hoe het mogelijk is, en ik kan er nog niet wijs uit geraken dat ik daar ooit levend ben uitgekomen. 5 kilometer ver altijd maar artillerie geschut achter ons, maar in zulke ogenblikken peinst men niets meer dan daar weg te geraken, we zijn in volle mars toegekomen te Handzame 10 kilometer van Diksmuide om 22 uur.

19de dag dinsdag 28 mei

6 uur 30 we vernemen van onze oversten, dat de strijd gedaan is ge kunt niet geloven hoe blij ik ben, we zijn nog maar met 10 man over en we marcheren af om 9 uur naar Diksmuide voor de overgave.

De begrafenis van Eduard